

Ledeboer boerderij

Wandelen in het Abraham Ledeboerpark

Op deze veel te hete dag ging ik wandelen in het Ledeboerpark. Een intrigerende plek vanwege de geschiedenis, van heel oud tot vrij recent, en omdat het behoort tot de mooiste parken van Europa. En dat zo dichtbij.

Het park met de adelaars

ede is aan de Hengelosestraat. Daar staan twee
[laars aan het Buitenzorgplein](#), maar wel

Ledeboerpark ingang adelaar

Abraham

Abraham Ledeboer waarnaar het park is genoemd, werd geboren in 1903 en overleed in 1944 in het concentratiekamp Neuengamme. In het boek *De Textielbaronnen* van Bastiaan Wilmink, las ik dat hij daar als gijzelaar naartoe was gebracht. Hij overleed kort na aankomst in het concentratiekamp door ziekte. Waarom werd hij eigenlijk als gijzelaar gebruikt? Ik kon het nergens vinden.

Persoonlijke noot

Bij Neuengamme moet ik altijd denken aan de Puttense razzia. Mijn vader, een 'Niekarker', vertelde erover. De Puttense mannen zijn naar Neuengamme getransporteerd vanwege de moordaanslag op een Duitse officier. Die aanslag werd gepleegd net aan de Puttense kant van de grens tussen Nijkerk en Putten bij de Oldenallersebrug. Als de aanslag een paar meter verder naar Nijkerk gepleegd zou zijn, zouden de Nijkerkse

mannen afgevoerd zijn en dan was ik er nu niet.

Neuengamme bezat geen gaskamers of vergelijkbare methoden om mensen massaal van het leven te beroven. Desondanks stierven er 55.000 mensen door ontberingen, zoals epidemieën en gebrek aan voedsel. Dat kun je lezen op 4en5mei.nl.

Info

[Neuengamme op Wikipedia](#)

[Over de overval en de Puttense razzia](#)

[Op 4en5mei.nl](http://4en5mei.nl)

Ledeboerpark ingang

Schenking

Het huidige park is het centrale deel van een groter gebied, het landgoed Het Wageler. Dat was in bezit van de familie Ledeboer. Het park is ontworpen door D. Watzes in 1880.

Op het landgoed stond een villa. Bij de schenking van het park aan de gemeente in 1956 is de villa afgebroken, zoals door de familie was bepaald.

In 'n Sliepsteen las ik dat de laatste bewoner van Het Wageler stierf in 1954 en dat Bertha, zus van Abraham, toen van plan was om met haar vader op Het Wageler te gaan wonen in een nieuw huis. Helaas werd Bertha ziek en overleed in 1956. Haar vader, ook een Abraham, heeft uiteindelijk nooit op het landgoed gewoond.

Info

[Een foto van de villa](#)

[Over tuinontwerper Watzes](#)

[Schenkerij Watzes, bij het Van Lochemsbleekpark](#)

een erg hete dag

Ledeboerpark wandelen

Afbeelding

Ledeboer universiteit

Onderweg

Op mijn wandeling meer rond het park zelf ben ik van alles tegengekomen. Je begint met een mooie laan met eucalypten. Verderop passeer je Lakevelder koeien, en de campus van de UT. De pomp die ik zag ligt nu in de grond zit. Hij lijkt me bedoeld voor

Ledeboer beuk met wortels

Ledeboer Lakenvelders
Afbeelding

Ledeboer pomp

Ledeboer Van Heeksbleek

Info

[Over de stichter van de textielfamilie Van Heek](#)

[Stuk van de SHSEL over een route langs markestenen waaronder de Viermarkenlinde](#)

[Over de Viermarkenlinde met foto's](#)

[Over de marken, met kaartjes](#)

[Over de term fabrikeur](#)

[Ook over de termen reder, reider en fabrikeur](#)

Bleek en Viermarkenlinde

De textielindustrie in Twente is gewoon begonnen bij de boeren die hier woonden. Die verbouwden vlas waar ze garens van sponnen, waarmee ze linnen stoffen weefden. Die stoffen werden opgekocht om door te verkopen. Ik las ergens dat de opkopers eerst reiders werden genoemd. In het linkje over Hendrik Jan van Heek op deze pagina wordt hij aangeduid als *Grondvester van de Van Heekdynastie. Textielfabrikant; linnenreder te Enschede*. Later werden ze kennelijk fabrikeurs (fabriqueurs) genoemd. Ze werden uiteindelijk fabrikanten.

De stoffen moesten worden gebleekt door ze op een veld te leggen en nat te houden met water uit een beek. Op mijn wandeling passeerde ik de Van Heeksbleekweg waarlangs ik ook naar het park was gefietst. Op de kruising van paden staat het bord met uitleg over de Van Heeksbleek. Kennelijk is het bleken door commerciële partijen al in de 18^e eeuw begonnen. Op deze plek werd voor het bleken dus water uit de Drienerbeek gebruikt.

Vlak bij het bord over de Van Heeksbleek staat de Viermarkenlinde. Het is een lelijke boom die niet eens meer zo vitaal is, maar het is een historisch belangrijke boom omdat hij op het punt staat waar de marken Lonneker, Esmarke, Tweekelo en Groot Driene bij elkaar komen. Ik vind het interessant om te lezen hoe de boeren vroeger de boel organiseerden.

Afbeelding

Ledeboer viermarkenlinde

Het park

Ledeboer sequoia
Afbeelding

Ledeboer koetshuis

Sequoia

Met een omtrekkende beweging kwam ik in het park uit bij de enorme sequoia, de mammoetboom, die daar rond 1890 is geplant. De boom komt uit de VS en is meer dan 32 meter hoog. Zeker de moeite waard om eens te gaan kijken. Hij staat ook nog eens op een heel mooie plek.

Spieker

Op het terrein, vlak bij de mammoetboom staat een authentieke schuur, een spieker. Volgens het bordje dat op de deur is bevestigd, staat de spieker op zijn originele plek. Hij moet rond 1850 zijn gebouwd.

Koetshuis

Het koetshuis was niet open toen ik er was. Het is een educatieve ruimte en er worden bijen gehouden, heb ik begrepen.

Info

[Over de mammoetboom](#)

Afbeelding

Ledeboer spieker, bordje

Ledeboer libelles

Vrijetijdsplek

andelen, te kijken, te spelen en te luieren. Ik

Ledeboer parkmeubels
Afbeelding

Ledeboer vijver met bomen

Info

[Op Parken in Enschede](#)

[Op Wikipedia](#)

[Op Stichting Cultureel Erfgoed Enschede](#)

Trefwoord

[Abraham Ledeboer](#)

[Viermarkenlinde](#)

[park](#)

[Wageler](#)

[Van Heeksbleek](#)

[mammoetboom](#)

[sequoia](#)

[adelaar](#)

- [Login](#) om te reageren